

אַלְדָּנוֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֶפֶת

פְּרֻשַׁת קַרְח

כ"ז, אֲלִיּוֹן כ"ח

וְנִתְבַטְּלָה הַגְּזֵרָה עַל יָדֵי. אָמַר לוֹ רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד, אִם כֵּן אֲנִי עֹרֵב בַּדָּבָר שִׁיְהִיָּה חִלְקָה בְּגֵן עֵדֶן, אִם תֵּשׁוּב בְּלֵב שָׁלֵם ('חֲסִידִים הַרְאֻשׁוֹנִים' קְאֻמְלָהָא, עֵמוּד סג).

הַמְקַל שֶׁהוֹצִיא פְּרָחִים
וְהֵנָּה פְּרַח מִטָּה אַהֲרֹן לְבֵית לִוִי וַיֵּצֵא פְּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים (יז, כג).

פְּרַח מִטָּה אַהֲרֹן

הֲלֹא דָּבָר הוּא שְׁנֵיתִגְלִלָה חֲזָרְתָם בְּתִשׁוּבָה שֶׁל אוֹתָם חוֹטְאִים דּוֹקָא עַל יָדֵי נֹס מִפְּלֵא זֶה שֶׁל פְּרִיחַת הַמִּטָּה, אֲשֶׁר כִּיּוֹצֵא בְּזֶה נִתְפָּרֵשׁ בְּפְרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה, פְּרֻשַׁת קַרְח (בַּמִּדְבָּר יז טז-כד) אוֹדוֹת אַהֲרֹן הַכֹּהֵן: וְהֵנָּה פְּרַח מִטָּה אַהֲרֹן לְבֵית לִוִי וַיֵּצֵא פְּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים. וַיֵּצֵא מִטָּה אֵת כָּל הַמִּטּוֹת מִלְּפָנֵי ה' אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ.

מַעֲשֵׂה בַמִּשְׁמַד אַחַד שֶׁהֲרִשִׁיעַ הֲרַבָּה וְגַרְסַ שְׁנֵהֲרֹגוּ הֲרַבָּה נְפֹשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל. יוֹם אֶחָד בָּא לְפָנֵי רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, אַחַר שֶׁגִּלָּה לוֹ אֵת כָּל עֲוֹנוֹתָיו וְקִלְקוּלָיו שֶׁעָשָׂה, שְׁיִתֵּן לוֹ תִּשׁוּבָה חֲמוּרָה. וְהִיָּה בְיַד רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד מְקַל וּפְנָה בּוֹ אֶל הַמִּשְׁמַד וְאָמַר לוֹ: כְּמוֹ שִׁיּוּכַל הַמְקַל הַזֶּה לְפָרַח פְּרָחִים, כֵּן תוּכַל אֲתָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כִּי לֹא יוֹעִיל לָךְ. וַיֵּצֵא הַמִּשְׁמַד מִמֶּנּוּ וְהֲרִשִׁיעַ עוֹד יוֹתֵר. וְרַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד לֹא שָׂם לֵב לָזֶה וְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל הַדָּבָר. לְאַחַר הַיָּמִים הִתְחִיל אוֹתוֹ הַמְקַל לְהוֹצִיא פְּרַח. וְתַמָּה רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד וְנוֹזֵר בְּהַמִּשְׁמַד שֶׁהָיָה אֲצֵלוֹ. וְכָתֵב רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד אֵלָיו שִׁבְאָ אֲצֵלוֹ. וְהִשִּׁיב לוֹ כֵּן. וְהִרְאָה לוֹ רַבְּנֵי יְהוּדָה הַחֲסִיד אֵת הַמְקַל שֶׁהוֹצִיא פְּרָחִים. וְהוֹרָה לוֹ אֵת מַעֲשֵׂה הַתִּשׁוּבָה.

וּמְצִינּוּ בַעֲנִינּוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁהוֹרָה תִּשׁוּבָה לְרַבִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרַח, כְּמוֹ שֶׁבָּאָר הַרְהַ"ק ה'שְׁפַת אֲמַת' זִיע"א (חֲנוּכָה תרנ"ג): אֵיתָא בַּמִּשְׁנָה (אֲבוֹת פ"ג מ"ז) 'מִי שֶׁמַּעֲשִׂיו מְרַבִּין מִחֲכָמָתוֹ [לְמָה הוּא דוֹמָה, לְאֵילָן שֶׁעֲנָפָיו מוֹעֲטִין] וְשָׂרְשָׁיו מְרַבִּין, שֶׁאֲפִילוֹ כָּל הָרוּחוֹת נוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מִזִּיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ'. וְזֶה נִתְקִים בְּאַהֲרֹן, וְכָל הַתְּלָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו בְּחֻטְאֵי הָעֵגֶל וְנִדְּב וְאֲבִיָּהוּא וּמַחְלוּקָתוֹ שֶׁל קַרְח וְהוּא נִשְׁאָר. וְקַרְח הָיָה לְהַפּוּף, חֲכָמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו. וּבָא הָרוּחַ וְעוֹקְרָתוֹ וְהוֹפְכָתוֹ עַל פָּנָיו. וְעַל אַהֲרֹן נֶאֱמַר (ישעיה כב כג) 'וְתִקְעֵתִי יָתֵד בְּמִקְוֹם נְאֻמְךָ, שֶׁלֹּךְ לְעוֹלָם קִיַּמְתָּ (תַּנְחוּמָא בַּהֲעֵלוֹתְךָ) וְנִשְׁאָר לְכָל זְרַעֲיוֹ אַחֲרָיו כְּתֵר כְּהוֹנָה. וְהֵנָּה כְּתִיב (הוֹשֵׁעַ יד ו) 'יִפְרַח כְּשׁוֹשְׁנָה וַיִּן שָׂרְשָׁיו כְּלִבְנוֹן', כִּי הַשׁוֹשְׁנָה פְּרַחַת בְּמַהֲרָה אֲבָל אֵין שָׂרְשָׁיהּ חֲזָקִים, לְכֵן נִתֵּן לְיִשְׂרָאֵל ב' הַפְּחוֹת 'יִפְרַח כְּשׁוֹשְׁנָה' ו'שָׂרְשָׁיו חֲזָקִים וּמְרַבִּין כְּלִבְנוֹן' וכו'. וּבְאֲמַת פְּסוּק הַזֶּה נֶאֱמַר לְמַעַלְתָּ בַעַל תִּשׁוּבָה. וְאַהֲרֹן הַחֲזִיר כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה וְהָיוּ מַעֲשָׂיו מְרַבִּין וְזָכָה לְב' הַמְּדוֹת 'צְדִיק כְּתִמֵּר יִפְרַח' (תהילים צב ג)

וְאָמַר לוֹ: מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה לָךְ נֹס גְּדוֹל כְּזֶה, אָמַר לִי, מַה עָשִׂיתָ דָּבָר טוֹב וּמוֹעִיל שֶׁגָּרַם לָךְ זֹאת. וְהִשִּׁיב, שֶׁלֹּא עָשָׂה שׁוּם דָּבָר טוֹב לְיְהוּדִים וְהֲרִשִׁיעַ הֲרַבָּה, רַק פַּעַם אַחַת הָיָה בְּעִיר גְּדוֹלָה וּבָהּ קָהָל גְּדוֹל מְאֻנְשֵׁי אֲמַת וַיִּרְאֵי ה' וְהִעֲלִילוּ עֲלֵיהֶם עֲלִילַת שְׂקָר, מִיֵּלֵד נוֹצְרֵי שְׁנֵהֲרַג וְהִשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ בְּרוּחַב הַיְהוּדִים, שֶׁהֵם הֲרֹגוּהוּ לְצַרְף דָּמוֹ. וַיִּתְקַבְּצוּ כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר עֲלֵיהֶם לְהַרְגֵם, וְאָמְרוּ: מֵהֵם נִלְחַם בָּהֶם לְהַשְׁלִיךְ עֲלֵיהֶם כְּדוֹנֵי מוֹת כִּי הַמִּשְׁמַד יַעֲיֵד עֲלֵיהֶם, וְכֹאשֶׁר הוּא יַעֲיֵד עֲלֵיהֶם שְׂצָרִיכִים לָדֵם, נִנְקָה בְּזֶה אֵת יָדֵינוּ לְבַל יִלְיָזוּ עֲלֵינוּ בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרֵים. וְשִׁלְחוּ אַחֲרָי וְשִׁאֲלוּ אוֹתִי, אִם יוֹדַע אֲנִי שֶׁהַיְהוּדִים צָרִיכִים דָּם? וְנִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם בְּאֲמוּנָה הַנוֹצְרִית שֶׁאֵין לְהַיְהוּדִים שׁוּם צַרְף בְּדָם, וְגַם אֵת הַדָּם מִן הַבָּשָׂר מְנַקִּים וּמְסִירִים מִמֶּנּוּ, כִּי תוֹעֵבָה הוּא לָהֶם,

דְּרָשׁוּ (תנחומא שמיני ג) על אהרן 'פָּרַח מִטָּה אַהֲרֹן'. וְיָד שְׂרָשׁוּ כְּלַבָּנוּן, שְׂשָׂרְשׁוּ מֵרַבִּין.

שְׁנֵי עֲנִינֵי פָּרַח הָיוּ בְּמַקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף וּלְהִטְעִים הַדְּבָרִים, כִּי הִנֵּה 'מַקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן' יֵשׁ אוֹמְרִים כִּי הוּא מֵהַדְּבָרִים שֶׁנִּבְרָאוּ עָרֵב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת (פסחים נד.), כְּלוּמֵר, שְׂמַקְלָה זֶה נִבְרָא עִם פְּרָחָיו וְשִׁקְדָיו (וראה עוד מסכת אבות פ"ה מ"ו ובמפרשים שם). וְעוֹד אָמְרוּ (ילקוט בשלח רמז רסא, וראה יומא נב:), שְׂלַעֲתִיד לָבֵא יַחֲזִיר אֵלָיו הַנְּבִיא אַרְבָּעָה דְּבָרִים: צְלוּחִית שֶׁל מִן וְצְלוּחִית שֶׁל מִי נִדָּה וְשִׁמּוֹן הַמִּשְׁחָה וּמִטָּה אַהֲרֹן עִם פְּרָחָיו וְשִׁקְדָיו.

וְרַבּוֹתֵינוּ בְּעֲלֵי הַתּוֹסְפוֹת (ראה הדר זקנים) נִתְחַבְּטוּ בְּהַבְנַת הָעֲנִין: כִּי הִנֵּה בַתּוֹרָה מִשְׁמַע שְׂכָל הַמַּעֲשֶׂה עִם הַמִּטָּה הִיא לְאַחַר פְּרֻשַׁת קֶרֶחַ, וְאֵלּוּ חו"ל אוֹמְרִים שְׂמַקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שִׁקְדָיו וְפְרָחָיו כְּבָר הִיא לְעוֹלָמִים, וְהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן מֵאוֹתָם עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים שֶׁנִּבְרָאוּ בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת.

וְאוּלַּי יִתְכַּן לַיִשָּׁר הַהַדּוּרִים בְּהַקְדָּם קִשְׁיַת בַּעַל 'פְּעֻנַח רָזָא' (פרשת וישב) עַל הַפְּסוּק (בראשית מ' י') 'וְהוּא כְּפָרַחַת עֲלֵתָהּ נִצְחָה', כִּי צִד מִשְׁמַע מִפְּסוּק זֶה שֶׁהַפְּרַח הוּא הַיֵּצֵא תַחֲלָה - 'וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ', וְאֵלּוּ בִקְרָא 'הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב יֵצֵץ וּפְרַח יִשְׂרָאֵל' (ישעיה כז ו) מִשְׁמַע אֵיפְכָא, שֶׁהַפְּרַח לֹא עוֹלָה כִּי אִם בְּסוּפוֹ. וְכַתֵּב הַפְּעֻנַח רָזָא לַיִשָּׁב, שְׁבוּדָאֵי הַנֵּץ הוּא הַיֵּצֵא תַחֲלָה, אֵלּא שְׁבַעֲתָ עֲלִיתוֹ וַיֵּצֵאתוֹ הוּא קָטָן מְאֹד וְגִדְלָה וְהוֹלֵךְ עַד עַתָּה

הַפְּרַח, וְזֶהוּ 'וְהוּא כְּפָרַחַת', שְׂעֲלָתָהּ וְגִדְלָתָהּ כָּל צְרָפָה עַד שֶׁהִיָּתָה כְּפָרַחַת.

אָמְנָם בְּנִדּוֹן מַקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, אוּלַּי יֵשׁ לְפָרֵשׁ שְׂאֲכֹן הָיוּ בְּמַקְלָה שְׁנֵי הַדְּבָרִים גַּם יַחַד: בְּעָרֵב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת הִיא הַסֵּדֵר כְּדֶרֶךְ הַטָּבַע, שֶׁהַיֵּצֵץ וּפְרַח, וְאֵלּוּ הֵנִס כָּאֵן הִיא בְּתוֹסְפוֹת וּבַחֲדוּשׁ הַמִּיָּחָד, שֶׁהַמַּקְלָה הוֹצִיא פָּרַח תַּחֲלָה וְאַח"כּ הַנֵּץ.

גַּם רָאָה עוֹד מֵה שֶׁהוּבָא בְּסִפְר 'דַּעַת זְקֵנִים', כִּי שְׁנֵי עֲנִינֵי פָּרַח הָיוּ בְּמַקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן: מִצַּד אֶחָד פָּרַח הַמִּטָּה, וְאוֹתָם הַפְּרָחִים עָמְדוּ וְלֹא נִפְלוּ לְעוֹלָם, וּמִצַּד אַחֵר, וַיֵּצֵא פָּרַח וְנִפְלָה כְּדֶרֶךְ כָּל פְּרָחֵי אֵילָנוֹת וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים.

וּבִזְמַן יַעֲלֶה בְּיַדְנוּ לְהוֹסִיף עוֹד וְלוֹמֵר, שֶׁהֵגַם שְׂבַמְקְלוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הָיוּ פְּרָחָיו וְשִׁקְדָיו מוֹכְנִים וְעוֹמְדִים מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, עִם כָּל זֶה הוֹסִיף הַמַּקְלָה וּפְרַח וְהַנֵּץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׂקָדִים.

גַּם לְאַחַר הַחֲטָא יָכוֹל לַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה

וּבְדֶרֶךְ רִמּוֹ יִתְבָּאֲרוּ הַדְּבָרִים בְּקִנְיָה אֶחָד עִם הָאָמוֹר לְעִיל מִדְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ, כִּי סִימָנָא מִלְּתָא הִיא שֶׁהַפְּרַח עֲנִינוּ מוֹרָה עַל דֶּרֶךְ תַּשׁוּבָה לְרַבִּים, וְעַל זֶה בָּא אַהֲרֹן בְּמִטָּהוּ, לְהוֹרוֹת דֶּרֶךְ תַּשׁוּבָה שְׂגָם לְאַחַר הַחֲטָא עֲדִין יָכוֹל אָדָם לַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה, וְזִכָּה שֶׁהַפְּרָחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מֵהַמִּטָּה בְּעַת הַהִיא, הַמְרַמְזִים עַל כַּחַת הַתַּשׁוּבָה, לֹא נִפְלוּ אֶלָּא עָמְדוּ לְעוֹלָם וּנְגַנְזוּ יַחַד עִם אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ, צִנְצְנַת הַמֶּן וְשִׁמּוֹן הַמִּשְׁחָה, לְמַעַן יַעֲמְדוּ לְיָמִים רַבִּים לְהַחֲזִירָם לְעֵתִיד לְבֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com
נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּ?נֹת - נושא פרסים
איזה דבר מאכל מזכר בפרשתנו
ואינו מסריח לעולם?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - חג הפסח:

ש. איזו מכה מעשרת המכות, נתנה לחג הפסח את שמו?
ת. מכת בכורות שבה ד' פסח על בתי בני ישראל.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

חג הפסח:
ה' מנחם הולצמן מבית שמש

